

ПРЯМА ЛІНІЯ «УК»

Податковий кодекс: як поєднати

ЗАКОНОТВОРЧІСТЬ. «Урядовий кур'єр» розпочинає серію «прямих телефонних ліній» за участю

Після того, як Верховна Рада перенесла на осінь схвалення Податкового кодексу, у фахівців і громадськості з'явилася можливість попрацювати над його проектом, внести до нього свої зауваження та пропозиції. Як тільки документ оприлюднять у засобах масової інформації, стартує всеукраїнська кампанія його обговорення. У всіх регіонах пройдуть «круглі столи», громадські слухання, наради за участю представників влади, громадських та профспілкових організацій. Про підвищений інтерес широкого загалу до Податкового кодексу засвідчила «гаряча лінія», проведена газетою «Урядовий кур'єр» за участю заступника міністра фінансів Тетяни ЄФІМЕНКО.

— Перед початком спілкування з тими, хто зателефонує на «гарячу лінію», хочу нагадати, що почалося всенародне обговорення проекту Податкового кодексу, під час якого буде почутий кожен, у кого є зауваження до цього документа. Ті запитання, що вже надійшли до профільного комітету Верховної Ради, покладали початок публічній дискусії. Нині дуже велике розмаїття думок. Є прихильники того, щоб нічого не змінювати. Але й чимало тих, хто все б хотів змінити радикально. Я впевнена, що за результатами цієї загальнонаціональної дискусії парламент прийме єдино правильне рішення, яке буде прийнято суспільством і бізнес-середовищем.

Валентина БОГАЧЕНКО, голова Луганської регіональної спілки підприємців малих, середніх та приватизованих підприємств:

— Яка доля спрощеної системи оподаткування? Наскільки скоротиться перелік тих видів діяльності, на яку вона поширюватиметься?

Т. Є.: Хочу розпочати з того, що за пропозиціями народних депутатів, які вже надійшли до другого читання, збільшуються пільги для новостворених підприємств. Це стане противагою скороченню видів діяльності, в яких можна використовувати єдиний податок. Іншими словами, якщо людина знайде в Податковому кодексі таку норму, яка, на її погляд, буде змінювати щось у її звичному ритмі бізнесу та життя, то вона обов'язково має знайти й таку позицію, яка стане для неї прийнятною. Будемо підтримувати здорову підприємницьку ініціативу, підтримувати середній клас, усіх тих, хто чесно працює. Зауваження підприємців щодо спрощеної системи ми обов'язково врахуємо. Передусім ті, що стосуються використання цієї системи представниками тіньового бізнесу. Скорочення видів діяльності стосуватиметься саме їх. Але наразі сказати конкретно, на які саме види діяльності поширюватиметься спрощена система, ще рано.

Володимир СТРИЛЕЦЬ, член галузевої ради Союзу підприємців «Ніка», м. Запоріжжя:

— Чи не постраждає рейтинг Партії регіонів під час виборів до місцевих рад через виведення «поліцейського» нагляд за продавцями на ринках, за людьми, які займаються не стільки бізнесом, скільки виживанням? І друге, чи не призведуть такі зміни до масового безробіття, до страйків приватних підприємців, які проти введення зошитів звітності та касових апаратів?

Т. Є.: Використовуючи політичну риторичку, яку ви обрали для запитання, скажу, що рейтинг не постраждає, оскільки інтереси продавців на ринку ні за яких обставин порушені не будуть. Якщо ви голосували за Партію регіонів, то маєте бути переконаним, що ця політична сила не може діяти всупереч вашим інтересам. Депутати від цієї партії, які голосуватимуть за кодекс у другому читанні, безумовно прислухаються до думок, що їх висловлюють люди. Стосовно касових апаратів, то запроваджуватимуться такі, які будуть зручні у користуванні і застосовуватимуться виключно у приміщеннях. Та й вочевидь вони пропонуватимуться не для тих, хто торгує з прилавка. Тож я б радила не радикалізувати ситуацію. Ми проведемо обговорення, підготуємося до широкої дискусії з відповідними аргументами і врахуємо думки підприємців з цього приводу.

— Чи не можна залишити для підприємців, які працюють без реалізаторів, фіксований патент?

Т. Є.: Пропозиції, які надходять з місць, враховуватимуться максимально. Ще раз наголошую — механізм, який сьогодні існує для прийняття рішень у другому читанні такий, що саме суспільство обиратиме відповідну позицію. Якщо воно висловиться за залишення патенту, то так і буде. І не треба влаштовувати страйк: для цього достатньо буде зателефонувати або взяти участь в обговоренні проекту, яке буде проводитися по всіх регіонах. Враховуючи вашу активність, запорізький край буде одним із перших, в якому ми проведемо таке обговорення.

— На наших ринках торгує багато громадян з інших країн. Вони відбирають робочі місця в українців та й реалізують усякий імпортований непотріб сумнівного походження. У цьому якось можна навести лад?

Т. Є.: Можна і треба. Всі ці люди мають отримати вид на проживання, офіційно зареєструватися підприємцем і платити податки. Однак це не компетенція Міністерства фінансів. Я перадресую ваше запитання за призначенням.

— Мене цікавить так звана «стеля» для спрощенців. Називаються цифри від 500 тисяч до 2,5 мільйона гривень.

Т. Є.: У проекті Податкового кодексу, прийнятого у першому читанні, є цифра 500 тисяч для фізичних осіб і два мільйони для юридичних осіб. Для другого читання є пропозиції про зменшення для фізичних осіб до 300 тисяч, для юридичних осіб залишити два мільйони. Але, як я уже сказала, на противагу пропонується створення дуже багатьох, відчутних пільг для новостворених підприємств. Якщо

Тетяна Єфіменко: «З підприємцями ніхто боротися не буде»

людина побачить, що за новими нормами закону вона не зможе займатися певною діяльністю при сплаті єдиного податку, то може реєструвати підприємство і воно матиме нульову ставку з оподаткування прибутку.

Катерина ПУЗИК, студентка Чернігівського педагогічного університету:

— Я збираю гроші на квартиру, підраховуючи в кафе. Маю трудову книжку і відповідний запис у ній. Отримую зарплату, з якої знімається податок. Нині почула, що збираються оподатковувати заощадження. Чи відповідає це дійсності, адже це вже оподатковані гроші?

Т. Є.: Річ у тому, що норма про податки з доходів, які людина отримує від заощаджень в банку, існує ще з 2003 року. Але вона відкладалася. Останній раз її введення відтермінували до першого січня 2012 року. Нині, коли йде обговорення прийнятого у першому читанні проекту Кодексу, про цю норму знову згадали. Однак більшість схиляється до того, щоб її відкласти ще.

Клавдія КРИГІНА, заступник директора аудиторської фірми, м. Харків:

— Проектом Податкового кодексу надані необмежені повноваження контролюючим органам, однак не передбачено механізмів захисту бізнесу. Невже ці норми увійдуть до остаточного варіанту кодексу?

Т. Є.: Якщо навести приклад того, які повноваження існують в інших країнах, то ті, що запропоновані у проекті нового Податкового кодексу, не виходять за ці межі. Норми, прописані у проекті, не можуть бути ні добрими, ні поганими. Там просто закладено механізм діяльності податкової служби з огляду на те, що знижуватиметься подат-

ковий тиск і функціонування контролюючого органу має бути таким, щоб його дії сприяли виходу економіки з тіні. Якщо ви маєте на увазі дозвіл без санкції входити у приміщення, то тут є підміна понять. Вихопили одну норму з проекту, яка ще невідомо чи увійде у закон, і смакують її на різні лади. Йдеться ж про те, що до таких дій вдаються лише за конкретних, чітко визначених умов, а не просто тому, що так забажалося податківцям. До речі Комітет ВРУ з питань податкової та митної політики прийняв рішення повернутися по всіх нормах адміністрування податків до тих, що існують сьогодні.

— Ідеться про те, що податківці мають право без судового рішення входити у приміщення і навіть у житло.

Т. Є.: Це не так. Я вже сказала, що це вирвали з контексту частину фрази і не вникнули в її суть. Заходити у житло мають право лише тоді, якщо за домашньою адресою зареєстровано підприємство. І якщо з цим підприємством будуть проблеми, то контролери мають право його перевірити.

Мені чомусь здається, що ці протести проти розширення повноважень скоріше спричинені тим, що люди звикли до умов, які вже існують. Тому вони не сприймають посилення адміністрування, спрямованого на детінізацію економіки. Але ж у нас 40% економіки в тіні, треба, щоб повноваження податкової служби та методи адміністрування були такими, які спроможні вивести її на світло.

Шкода, що наразі це не сприймається суспільством. Однак попри це влада вибудовуватиме податкові інститути таким чином, щоб вони відповідали сьогоденним потребам. Я хочу всіх заспокоїти: закладаючи нові норми в кодекс, буде враховано

баланс інтересів держави та бізнесу. Вони мають відповідати настроям, які панують у суспільстві. Тому ще раз наголошую: до другого читання буде підготовлено саме такий документ. Стосовно того, що люди так активно заперечують, не погоджуються з окремими нормами, то це добре, адже є свідченням, що вони цікавляться, вивчають проект. Гірше було б, якби їм було до нього байдуже. Ще раз хочу наголосити про те, що Комітет ВРУ з питань податкової та митної політики на своєму засіданні прийняв рішення повернутися по всіх нормах адміністрування податків до тих, що існують сьогодні.

Петро СТЕПАНОВИЧ, директор бази відпочинку «Чайка»:

— Я зараз працюю на спрощеній системі. Який буде відсоток оподаткування для юридичних осіб? Зараз із мільйона — 10 відсотків.

Т. Є.: У першому читанні визначено «стелю» — при доходах до двох мільйонів гривень сплата податку 6%. Перед другим читанням відбудеться обговорення у всіх регіонах і ми матимемо можливість почути думки громадян, комісії, до якої входять народні депутати, представники Кабінету Міністрів, громадських та професійних організацій. Після узагальнення пропозицій, гадаю, депутати приймуть рішення, в якому буде врахована суспільна думка. Але якщо будуть якісь проблеми для тих, хто працює за спрощеною системою оподаткування, то будуть інші компенсаторні механізми оподаткування. Наприклад, як було сказано раніше, нульові ставки на прибуток новостворених підприємств, інші пільги, які дадуть змогу підприємцю обирати оптимальний варіант роботи.

інтереси держави та бізнесу

високопосадовців з найбільш актуальних проблем сьогодення

Ольга РОГОВА,
голова Черкаської міської
профспілки «Солідарність»,
голова обласної ради
підприємців:

— Ми уважно вивчили проект, провели низку «круглих столів». Хочу запитати, чому в зводі законів, яким є кодекс, не покладено за основу чинне законодавство і ті нові норми, що узгоджені з громадськими організаціями? Приміром, те, що стосується спрощеної системи оподаткування. Нині особливо переїмаються ті підприємці, що торгують на ринках дріб'язком. Розмитнення і оптова закупівля товарів подорожчали. Націнка на них маленька, і зоча вал великий, але рентабельність низька.

Т. Є.: З цього приводу існує кілька принципових думок. Та позиція, що сформована у проекті, обговорювалася з бізнесменами у Держкомпідприємстві. Напевно, треба обговорити її і з профспілками. Тож нині під час підготовки до другого читання матимемо змогу почути й врахувати вашу думку. Повірте, боротися з підприємцями ніхто не буде, і закон не стане перепорою для розвитку їхньої діяльності. Сучасна концепція реформ економіки закладена у президентській програмі «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», передбачає, що ми маємо побудувати сильну, конкурентоспроможну економіку. Тому держава зацікавлена у сильних підприємцях, а підприємці, у свою чергу, зацікавлені у сильній стабільній державі.

— У мене ще одне запитання. У проект закону закладено триста тисяч валового товарообігу з нульовою ставкою для тих, хто надає побутові послуги. А чи не розглядалася така можливість для тих підприємців, які працюють на ринках у райцентрах, у депресивних населених пунктах?

Т. Є.: Тут має значення асортимент товарів, якими торгують ті чи інші підприємці. Якщо це підкацізні товари, то, безумовно, там мають бути єдині правила, які пов'язані з відповідними нормами. Якщо це комісійна торгівля, то правила зовсім інші. Я вважаю, що передусім треба підтримувати ту людину, яка за якихось причин втратила своє робоче місце і вимушена таким чином заробляти собі на хліб. Думаю, що нам потрібно крок за кроком створювати мотивацію для продавців на ринку, аби кожен шукав для себе досконалішу форму роботи, яка відповідає б його кваліфікації. У процесі обговорення будуть розглянуті усі позитивні та негативні наслідки пільгового оподаткування підприємців.

Олександр КРАВЧУК,
підприємець з Волині:

— За нормами нового кодексу виходить так, що якщо в першій судовій інстанції спір виграв податкова, то опротестувати це рішення неможливо. Якщо ж програє податкова, то може знову і знову звертатися до суду.

Т. Є.: Є пропозиції зробити цю норму демократичнішою. Щоправда, тут не все так просто. Скажімо, якщо є податковий

спір і його треба забезпечити заставою, то зробити це дуже складно. Нині зафіксовано 20 млрд грн податкового боргу, з яких 17 млрд — це той борг, що не забезпечений. То чи можна бути надто ліберальним, якщо разом з тим доводиться зменшити бюджет на 17 мільярдів. Порівняймо ці суми. Якщо борг можна було б стягти, урізувати важливі бюджетні витрати не довелося б.

— Але ж непоодинокі випадки, коли податківці грубо помиляються. Якщо це робить платник податку, на нього накладають великий штраф. То чи не слід зробити однакову відповідальність перед законом?

Т. Є.: Кодекс — не господарський договір. У нас має бути інша філософія взаємовідносин між державою і платником податків. Це мають бути партнерські стосунки, де, з одного боку, є держава, що виконує свої функції, а з другого — громадяни, які сплачують податки і поповнюють доходи бюджету. Проблема не в тому, що хтось сплачує штраф, а хтось не сплачує, вона в тому, що немає довіри до владних структур. Тому нам треба працювати так, щоб ця довіра з'явилася. Ще раз зазначу, підприємцям потрібна сильна держава, а державі — сильні підприємці.

Петро ЧУБЕНКО,
пенсіонер:

— Чому на єдиному податку сидять багаті люди, у тому числі й мережевий бізнес? Що треба зробити для того, щоб не дробили великий бізнес і не сплачували у бюджет мізер з мільйонних статків?

Т. Є.: Щоб цього не було, треба, аби податкова мала законодавчо закріплені повноваження для перевірки таких приватних підприємців. Безперечно, певні важелі впливу у неї є, але цього замало. Якщо ви мали на увазі великі структури, які оформляють своїх працівників приватними підприємцями, приміром, супермаркети, то скажу, що це один з тих видів діяльності, який у новому Податковому кодексі вилучено зі спрощеної системи.

Галина ВАСИЛЬЧЕНКО,
кандидат економічних наук,
м. Івано-Франківськ:

— Чому не вводиться податок на нерухомість, адже у всіх розвинених країнах він є бюджетотворюючим?

Т. Є.: Підходи до цього питання різні. Нагадую про дискусію з цього приводу у Верховній Раді. Депутати сперечалися так само, як і суспільство в цілому. Одні наголошували, що система оподаткування має бути справедливою і сплачувати за розкіш треба. Інші стверджували, що це не ефективний податок, і його адміністрування обійдеться дорожче, ніж результат. Я вважаю, що ця дискусія триватиме.

Руслан ОЛЕКСАНДРОВИЧ,
підприємець з Тернополя:

— Чому не внести дорожній податок з автомобілів у ціну пального, як це прийнято у цивілізованому світі?

Т. Є.: Це досить раціональна норма. Збільшення акцизів на пальне у 2010 році зроблено для того, аби профінансувати будів-

ництво та ремонт доріг. З одного боку, ми підвищуємо частку акцизного податку в ціні на паливо, а з другого — прагнемо у майбутньому зменшити транспортний податок.

Віктор МЕНСЬКИЙ,
економіст, м. Житомир:

— Як можна допомогти споживчій кооперації, яка надає послуги там, куди жодного підприємця калачем не заманиш?

Т. Є.: У цій сфері варто розглядати не лише податкові важелі, а й інші механізми допомоги. У тому числі пільгове кредитування. Треба, щоб була підтримка держави у залученні інвестицій у галузь, у повернення відсотків за кредитами, взятими у банках. Тобто, я хочу сказати, що споживча кооперація має використовувати всі можливості для свого розвитку, які дає ринкова економіка.

Василь ВОВЧАНСЬКИЙ,
головний редактор видавництва
«Мрія», м. Суми:

— Чи передбачено податкові пільги для вітчизняних видавництв з тим, щоб підтримати українську книгу. У Сумах залишилося лише кілька видавництв, решта збанкрутували.

Т. Є.: Нині чинні пільги для книговидавництва ніхто не збирається скасовувати.

Олександр ДУБЧАК,
водій, м. Миколаїв:

— Я не бачу користі від податку на додану вартість. Коли його запроваджували в ЄСРР, то пояснювали, що це податок на виробника, а не на пересічного громадянина. Згодом виявилось все навпаки. Нині страждають і виробники (ім ПДВ не повертають), і громада, яка сплачує цей податок з усього. То чи не варто його скасувати?

Т. Є.: Цей податок вигадали не в Україні. Його всі застосовують, і якщо ми інтегруємося до Європи, то маємо використовувати ті податкові важелі, які відомі у світі. Вони діють і у розвиненій ринковій економіці, й у перехідній. Особисто я вважаю, що податок на додану вартість не є поганим, поганим є його застосування, його адміністрування. Треба шукати якусь золоту середину для того, щоб не збільшувати податкове навантаження, а навпаки, завдяки раціональному адмініструванню зробити його якомога ефективнішим.

Андрій КОВАЛЬ:

— Чи буде залишено 5% збір до Пенсійного фонду з продажу ювелірних виробів? Він запроваджувався тимчасово, однак і досі не ліквідований. Хоча збір з продажу валюти вже ліквідували.

Т. Є.: Це не норма Податкового кодексу, а інші закони. Тому залишаю це питання на наступну пряму телефонну лінію.

Сергій ДУБАРЕЦЬ,
заступник голови правління
Рівненської облспоживспілки:

— Моє запитання також стосується спрощеної системи оподаткування. Але я хотів би не лише почути пояснення, а й висловити чимало конкретних професійних пропозицій від господарників.

Т. Є.: Незабаром розпочнеться всенародне обговорення. Воно

проходитиме як у центрі, так і на місцях. На мою думку, було б доцільно, щоб на шпальтах «Урядового кур'єра» оприлюднити всі пропозиції народних депутатів і пересічних громадян щодо проекту Податкового кодексу. Читачі газети не лише ознайомляться з думками інших людей, а й оцінять і оприлюднять свої. Усе це буде гласно, аби ніхто не звинувачував у підкилیمності підготовки тих чи інших норм. У такий спосіб напрацюємо 14-й розділ, до якого нині так багато запитань.

Олена ІВАНОВА,
м. Єнакієве:

— Навіщо потрібен єдиний податок? Чому не платять всі однаково?

Т. Є.: Свого часу єдиний податок був застосований як вимушений механізм для того, щоб якийсь мотивувати підприємницьку ініціативу. Адаже на час його введення майже не було підприємців, про середній клас годі й говорити. Тоді такий механізм був виправданий. Але сьогодні він дещо застарів. Тож я погоджуюсь з тим, що справедливості у цій сфері треба відновлювати.

Наталія НАЗАРЕНКО,
м. Біла Церква:

— Чому місцевим радам надається право регулювати ставки податку на прибуток підприємств у межах 2-3%? Адже це не лише економічне, а й політичне питання, яке може зашкодити цілісності держави. Такий механізм застосовується лише в країнах з федеративним устроєм, а не з унітарним.

Т. Є.: Для того, щоб місцева самоврядування мало власну фінансову базу, її треба зміцнювати. Тож нам потрібно знайти таку норму, щоб частина податку на прибуток залишалася на місцях. Ця норма підтримується Асоціацією міст України. Але її треба доопрацювати. Я сподіваюся, що на всенародному обговоренні ми знайдемо те формулювання, яке сприйме суспільство.

Вікторія:

— Для чого зберігається єдиний податок для фізичних осіб? Які обороти для юридичних осіб і відсоткова ставка податку при спрощеній системі оподаткування для юридичних осіб?

Матеріали «прямої лінії»
підготувала
Лариса ДАЦЮК
«Урядовий кур'єр»

ВІТАННЯ

Працівникам бухгалтерських служб України!

Прийміть найщиріші вітання від імені Міністерства фінансів України з нагоди вашого професійного свята — Дня бухгалтера!

Праця бухгалтерів важлива і потрібна нашій незалежній державі та суспільству. Вам належить важлива роль у управлінні економічними процесами на підприємстві: думка бухгалтера неодмінно враховується під час прийняття управлінських рішень, від правильності яких залежить успішність ведення бізнесу. Неоціненною є ваша заслуга у зростанні економіки та наповненні державної скарбниці.

Упевнений, що усвідомлюючи свою велику відповідальність, ви і надалі докладатимете зусиль для вдосконалення бухгалтерської справи, сприяння здійсненню соціально-економічних перетворень в Україні. Бажаю вам міцного здоров'я, щастя, добробуту, успіхів у ваших справах. Нехай щедра доля не обминає вас і ваші родини!

Зі святом вас, шановні друзі, з Днем бухгалтера!

Міністр Ф. ЯРОШЕНКО

16 липня 2010 року